

с другой стороны, обладают юридическим значением. Благодаря такому двустороннему характеру экспертных понятий их использование в судебно-экспертной деятельности в полной мере соответствует, во-первых, задаче такой деятельности — оказание содействия судам, судьям, органам дознания, лицам, производящим дознание, следователям в установлении обстоятельств, подлежащих доказыванию по конкретному делу, во-вторых, требованиям и принципам регламентирующего её законодательства, а именно необходимости проведения экспертного исследования в рамках специальных знаний на строго научной и практической основе.

Исходя из изложенного, такие «экспертные» понятия также входят в систему понятий судебной экспертологии, являются полноправными элементами её метаязыка.

Таким образом, понятия современной судебной экспертологии образуют систему, включающую общенаучные понятия, частонаучные понятия, специальные понятия языка судебной экспертологии, правовые понятия, а также экспертные понятия — междисциплинарные категории, занимающие промежуточное положение между правовыми понятиями и понятиями так называемых материнских, базовых наук.

Список использованных источников

1. Винберг А. И., Малаховская Н. Т. Судебная экспертология (общетеоретические и методологические проблемы судебных экспертиз) / отв. ред. ген.-лейт. юстиц. Б. А. Виктор. Волгоград : Изд-во ВСШ МВД СССР, 1979. 181 с.
2. Гагина О. В., Кузнецов В. О. Методика психолого-лингвистического исследования видеоматериалов процессуальных действий: влияние на содержание показаний. Москва : ФБУ РФЦСЭ при Минюсте России, 2020. 52 с.
3. Гагина О. В., Кузнецов В. О., Секераж Т. Н. Психолого-лингвистическое исследование видеозаписи допроса: проблемы и возможные пути их решения // Психология и право. 2015. Т. 5. № 2. С. 93—104.
4. Изотова Т. М., Кузнецов В. О., Плотникова А. М. Судебная лингвистическая экспертиза по делам об оскорблении : науч.-информ. пособ. для экспертов. Москва : ФБУ РФЦСЭ при Минюсте России, 2016. 89 с.

5. Кукушкина О. В., Сафонова Ю. А., Секераж Т. Н. Методика проведения судебной психолого-лингвистической экспертизы материалов по делам, связанным с противодействием экстремизму и терроризму. Москва : ФБУ РФЦСЭ при Минюсте России, 2014. 98 с.
6. Основы судебной экспертизы. Ч. 1. Общая теория / Отв. ред. Ю. Г. Корухов. Москва : РФЦСЭ, 1997. 432 с.
7. Панарина Д. В. Современные проблемы и тенденции развития языка общей теории судебной экспертизы : дис. ... канд. юрид. наук. Тула, 2018. 238 с.
8. Радбиль Т. Б., Юматов В. А. Язык судебной экспертизы: тенденции формирования и развития // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. 2014. № 3 (2). С. 185—190.
9. Россинская Е. Р. Современная судебная экспертология — наука о судебной экспертизе и судебно-экспертной деятельности // Теория и практика судебной экспертизы. 2015. № 4 (40). С. 10—18.
10. Сафуанов Ф. С. Принципы клинко-психологической судебной экспертологии // Российский психиатрический журнал. 2020. № 2. С. 39—45. DOI: 10.24411/1560-957X-2020-10205 (дата обращения: 18.02.2021).
11. Сафуанов Ф. С. Судебно-психологическая экспертиза : учеб. для академ. бакалавриата. Москва, 2014. 421 с.
12. Секераж Т. Н. Психологическое исследование информационных материалов: становление нового вида судебной психологической экспертизы и новой экспертной специальности // Теория и практика судебной экспертизы. 2019. Т. 14. № 1. С. 35—43. DOI: 10.30764/1819-2785-2019-14-1-35-43 (дата обращения: 18.02.2021).
13. Плотникова А. М., Кузнецов В. О., Саженин И. И. и др. Семантические исследования в судебной лингвистической экспертизе : метод. пособ. / науч. ред. С. А. Смирнова. Москва : ФБУ РФЦСЭ при Минюсте России, 2018. 135 с.
14. Судебная лингвистическая экспертиза диалогической речи : учеб.-метод. пособ. / под ред. С. А. Смирновой, В. О. Кузнецова и А. М. Плотниковой. Москва : ФБУ РФЦСЭ при Минюсте России, 2020. 120 с.
15. Шляхов А. Р. Пути повышения роли судебной экспертизы // Советское государство и право. Москва : Наука, 1978. № 3. С. 82—87.

V. E. Kurapka,

Dr., Professor of Institute of Criminal Law and Procedure, Law School of Mykolas Romeris university, Vilnius, Lithuania,
e-mail: egidijus@mruni.eu

H. Malevski,

Dr., Professor of Police Activities Department, Public Security Academy of Mykolas Romeris university, Vilnius, Lithuania,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0124-2242>, e-mail: henryk.malewski@gmail.com

S. Matulienė,

Dr., Professor of Police Activities Department, Public Security Academy of Mykolas Romeris university, Vilnius, Lithuania,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5379-4412>, e-mail: m.sniega@mruni.eu

THE CONCEPT OF LITHUANIAN CRIMINALISTIC (FORENSIC) POLICY IN THE STRATEGIES OF LAW ENFORCEMENT INSTITUTIONS AS A STIMULUS FOR THE CREATION OF COMMON EUROPEAN AREA OF PUBLIC SECURITY

Abstract. The EU Security Strategy contains binding provisions to ensure security through the development of national activities in the areas of cooperation between law enforcement agencies and to address problems attributable to crime rate. The authors provide insights into the necessity to develop a scientific concept of the forensic policy.

Keywords: scientific concept, law enforcement strategies, crime rate, forensic policy, European public security.

Аннотация. Стратегия безопасности ЕС содержит обязательные положения для обеспечения безопасности при развитии сотрудничества между правоохранительными органами и для решения проблем, связанных

с преступностью. Высказано предложение о необходимости научной концепции криминалистической политики.

Ключевые слова: научная концепция, стратегии правоохранительных органов, преступность, криминалистическая политика, общественная безопасность Европы.

Анотація. Стратегія безпеки ЄС містить обов'язкові положення для забезпечення безпеки під час розвитку співробітництва між правоохоронними органами та для розв'язання проблем, пов'язаних зі злочинністю. Висловлено пропозицію про необхідність наукової концепції криміналістичної політики.

Ключові слова: наукова концепція, стратегії правоохоронних органів, злочинність, криміналістична політика, громадська безпека Європи.

In view of the EU Council's public security strategies and conclusions on the implementation of the EU Vision for the European Forensic Science 2020 as well as national legislation, including Lithuania's program for the development of public security for the period 2015—2025, adopted to ensure crime prevention, crime rate control and public security, we believe that it is the right time to discuss the necessity of a scientific concept of the forensic policy. Along with traditional criminal acts, the overall quality of life is now being threatened by new types of criminal offenses. The new criminal offenses require communities and politicians to pay more attention to crime combating and crime prevention. The topical issues of the forensic policy. Threats observed during the recent years have highlighted the need for harmonized international cooperation in Europe to be raised to the level of an active national and international forensic policy, which requires scientific insights and recommendations. At the moment, we can only talk about the tactical level of the forensic policy introduced by international organizations, including the EU and EU agencies (ENFSI, Europol, Eurojust, CEPOL), in individual segments. Meanwhile, a comprehensive strategy for the forensic policy is absent both at the national and international level. Therefore, it is necessary to start evaluating reforms and strategies that have taken place in law enforcement institutions during the last two decades in the context of the forensic policy. Apart from focusing on the trends in the crime rate, the forensic policy must entail a coordinated reaction of public authorities to the crime and crime attributable phenomena.

It is impossible to achieve the EU's priority objectives without an effective combat against crime and its consequences. Although the EU institutions have been more active in recent years in addressing public security issues, issues of forensic policies and strategies to combat still remain out of the scope of extensive research. In one of their previous scientific projects, the authors stated that the idea of the creation of a common area of forensics laid down in the EU Council's conclusions on the implementation of the EU Vision for the European Forensic Science 2020 is important, but at the same time, complex, multi-stage and having a wide potential for discretion. Also, the main focus here is on expert activities and only to a very general extent on crime investigation and public security [1].

In their research of 2016, the authors found that there was no sufficient interaction between activity planning, coordination

and regulation of powers and determination of qualifications and competences in practical activities of crime investigating agencies. So far, no assessment of the contemporary law enforcement strategies or reforms has been done with or without the participation of the law enforcement agencies. This makes the relevance and originality of the study obvious. Where scientific analysis of specific phenomena identifying essential features of the actual problems is absent, politicians and law enforcement agencies may only rely on external parameters and available statistical indicators, often adjusted to the current situation instead of being rationally evaluated. It is well known, although with no actual transposition to practice, that identification and investigation of criminal offenses is a complementarity based coordinated performance of many institutions. Here, we can see a considerable value added of debate, which may help public authorities to develop real operational forensic policy-based strategies that allow further planning and implementation of reforms.

On the international level, research in forensic policy is also scarce. For example, issues of public security have been addressed in terms of several aspects, such as the effectiveness of law enforcement agencies and law enforcement reforms.

Today, we can talk about a segmented international forensic policy that is implemented by international organizations of various levels, including the EU and its agencies (ENFSI, Europol, Eurojust, CEPOL). There is still a lack of coherence between EU declarations, state activities and scientific research in forensic policy and the narrow understanding of the policy prevails in the EU.

Speaking about the concept of the implementation of the EU Vision for the European Forensic Science 2020, it must be stated that Europe has adopted a vision framework focused mainly on a single area of technical expertise at best. A vision or a conceptual insight into forensic policy, forensic tactics, forensic methodology and forensic theory are still absent. Therefore, we believe that it is high time to start a discussion about theoretical grounds of the state's forensic policy, theoretically based strategies of law enforcement institutions, harmonization of legal regulation and the development of an effective system of forensic and expert institutions both in Lithuania and Europe. Scientific and training institutions are the best vehicle to transfer concentrated applicable knowledge and experience of European countries in forensic policy to all institutions involved in crime control and prevention. Europe, has just started considering the US successful practice where scientific institutions were in charge of preparing the grounding principles for the reform of forensic institutions (Strengthening Forensic Science in the USA: Path Forward). The trend should also be considered in Lithuania by the key users of scientific strategies: The Parliament, the government, and the law enforcement bodies.

Along with scientific debate, the concept of forensic policy should also be based on scientific research. The research must include an analysis of the current situation in strategic planning and reforms of law enforcement bodies and the performance of forensic and expert institutions and NGOs along with an in-depth analysis of the legal regulation of law enforcement strategies. As regards the concept of

forensic policy, it is necessary to carry out an analysis of the latest European, national and international legal acts, recommendations, methodologies and practices of forensic and law enforcement bodies in the field of public security. A scientifically based concept of forensic policy will allow transposition of its key provisions into law enforcement strategies and will subsequently benefit to the development of the common European public security area.

We have tried to identify the most important tasks to be addressed by scientists in developing such a concept, namely:

- to analyze the current situation of the strategies and ongoing reforms of law enforcement institutions in Lithuania (any other country, region, the EU or the entire Europe) as a precondition for the development of the concept of forensic policy;
- to develop theoretical and methodological instrumentation with the view to coordinate approaches, practices and applicable procedures of the major forensic schools in Europe;
- to disclose possibilities for the development of forensic and expert NGOs as one of the main trends in the contemporary EU's forensic law.

A scientifically based concept of forensic policy will allow transposition of its key provisions into law enforcement

strategies and will subsequently benefit to the development of the common European public security area.

The functional purpose of Forensics in the context of global threats and the volatile crime statistics must also be taken into account. [2, P. 4—9].

We also believe that, in order to have a real and research-based vision for the development of the entire field of Forensics in Europe for at least until 2030, it is necessary to set up international scientific groups, consolidate scientists working in the field of the forensic science, promote international scientific research projects, employ multi-format teams specializing in the field, including non-governmental forensic organizations, and extend our scientific services to national and international agencies responsible for scientific and law enforcement policies.

Reference

1. The scientific concept of the implementation of the vision for European Forensic Science 2020 in Lithuania. Scientific study. Vilnius, Mykolas Romeris University, 2016.
2. Shepitko V. Yu. Criminalistics as a System of Scientific Knowledge in Conditions of Global Threats and Crime Transformation. Theory and Practice of Forensic Science and Criminalistics : a Collection of Scientific Papers. Kharkiv : Pravo, 2018. Is. 18th.

О. В. Курдес,

науковий співробітник ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2736-4616>, e-mail: oleg700615@ukr.net

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ІНСТИТУТУ НАСТАВНИЦТВА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ

Анотація. Розглянуто сутність поняття «наставництво», а також зазначено необхідність започаткування інституту наставництва в системі підготовки судових експертів та його адміністративно-правового забезпечення.

Ключові слова: наставник, наставництво, робота з персоналом, професійна підготовка, підвищення кваліфікації, навчання.

Abstract. The essence of the concept of “mentorship” is considered in the thesis, as well as the necessity of initiation and administrative and legal support of the institute of mentorship in the system of training of forensic experts are outlined.

Keywords: mentor, mentorship, work with the staff, professional training, advanced training, studying.

Аннотация. Рассмотрена сущность понятия «наставничество», а также отмечена необходимость введения института наставничества в систему подготовки судебных экспертов и его административно-правового обеспечения.

Ключевые слова: наставник, наставничество, работа с персоналом, профессиональная подготовка, повышение квалификации, обучение.

Підготовка кваліфікованих кадрів для судово-експертних установ — необхідна умова належного виконання ними завдань із забезпечення правоохоронних органів і суду об'єктивними та якісними висновками експертних

досліджень. Сьогодні існує необхідність не тільки максимального опанування кожним експертом судово-експертної установи вже наявних експертних спеціальностей, а й розроблення нових, які б відповідали вимогам часу. Належна підготовка та підвищення кваліфікації судових експертів повинні стати пріоритетом у планах розвитку судово-експертних установ. Існує нагальна потреба у свіжому погляді на питання підготовки й підвищення кваліфікації судових експертів.

Серед методів покращення професійної підготовки варто дослідити можливість започаткування інституту наставництва в загальній системі навчання судових експертів.

Словник української мови (1970—1980) слово «наставник» визначає як «той, хто дає поради, навчає; poradnik, учитель» [1, с. 198]. Водночас слово «наставництво» словник визначає як «діяльність, що полягає в поданні допомоги порадами, навчанням і т. ін.» [2, с. 697].

Питання наставництва в роботі з персоналом перебувало у полі зору значної кількості науковців, які зробили вагомий внесок у теоретичне обґрунтування необхідності застосування інституту наставництва під час навчання працівників. На часі в діяльності судово-експертних установ гостро постало питання започаткування в процесі підготовки та підвищення кваліфікації судових експертів інституту наставництва та його адміністративно-правового забезпечення.